

Bilaga 2. Metod för dialoger med barn och unga – barnpaneler

Bakgrund

I uppdraget ingick att tala med barn och unga om deras upplevelser av digital medieanvändning, både positiva och negativa. Projektgruppen kom tidigt fram till att det var viktigt att samla erfarenheter från barn och unga med olika förutsättningar och valde att genomföra panelsamtal med barn och unga i olika åldrar, från små barn på förskola till ungdomar på gymnasiet. Dessa panelsamtal hölls under höstterminen 2023 och vårterminen 2024.

Panelerna utgörs av en grupp barn, oftast en skolklass, som talar med samtalsledare om förbestämda frågeställningar inom ett ämne. Barnpaneler är en metod som Mediemyndigheten har utvecklat som en del i sitt barnrättsliga arbete. Syftet är att tillvarata barns och ungas egna erfarenheter, lyfta deras åsikter och föra en dialog om frågor som berör dem, enligt intentionerna med barnkonventionen. Att arbeta med barnpaneler som metod ersätter inte forskning.

Genomförande

Före besöket

Rektorerna för sju förskolor, 9 grundskolor och elva gymnasier fick via e-post en förfrågan om att delta. Urvalet gjordes för att få en så god socioekonomisk spridning som möjligt. Efter upprepade påminnelser via e-post och telefonsamtal tackade två förskolor, fyra grundskolor och tre gymnasieskolor ja till att vara med.

En lärare eller förskollärare utsågs till kontaktperson för besöket och fick ordna med gruppindelningar, schema och bokning av klassrum. Kontaktpersonerna fick också ge föräldrarna skriftlig information om besöket och uppdraget, och samla in medgivandeblanketter från föräldrarna till de barn och elever som var under 15 år. De äldre eleverna fick ett informationsbrev om uppdraget, tillvägagångssätt för barnpanelen och information om att det var frivilligt att delta och svara på frågor.

Samtalsledarna från Folkhälsomyndigheten och Mediemyndigheten sammanställde en presentation med information om oss, våra myndigheter, regeringsuppdraget och syftet med besöket, och information om hur panelsamtalen skulle gå till.

Under besöket

Samtalsledarna träffade barnen i deras förskola eller klassrum och gav först hela gruppen eller klassen en kort introduktion för att förklara vad en barnpanel är och hur samtalet skulle gå till, vad syftet var, hur uppdraget från regeringen såg ut, vilka samtalsledarna var och vilket ämne som samtalet skulle handla om.

Barnen fick också veta att samtalet skulle spelas in och sedan transkriberas och avidentifieras, så att barnens synpunkter och observationer går att sammanställa och använda i en rapport och samtidigt vara anonyma.

Efter introduktionen delades gruppen eller klassen in i smågrupper om 4–6 barn. I varje grupp fanns 1–2 samtalsledare som intervjuade och samtalade med barnen i runt 30 minuter beroende på ålder och situation. Samtalen spelades in på ljudfil och utgick från en intervjuguide med ett antal halvöppna frågor om

- vad är bra och dåligt med digitala medier.
- hur digitala medier kan påverka hälsan, både positivt och negativt.
- hur användningen av digitala medier påverkar relationerna i familjen.
- hur ser barnen på föräldrarnas mobilanvändning.
- om vuxna förstår vad digitala medier betyder för barn och unga.
- hur vuxna kan hjälpa till och ge stöd.

Barnens ålder styrde vilka teman som man talade mest om och hur frågorna formulerades.

Efter besöket

Efter besöken i skolorna transkriberades alla intervjuer och materialet anonymiserades. Transkriberingarna bearbetades och strukturerades utifrån intervjuguidernas olika teman och sammanfattades till ett underlag.

Faktaruta: Underlag fokusgrupper

Totalt deltog cirka 200 barn fördelat på:

- Två förskolor
- En klass i årskurs 2
- En klass i årskurs 3
- Två klasser i årskurs 6
- En klass i årskurs 9
- Tre gymnasieklasser, varav två med elever med kognitiva funktionsnedsättningar